

Lisa 10.10. „Lisavajaduse kaart“

Nimetus: Rahvusvahelise hübriidohtude vastu võitlemise magistriprogrammi rakendamine Sisekaitseakadeemias koostöös Läti ja Leedu ülikoolidega aastatel 2027-2029, kokku 847 500€.

Olemasolev võimekus: Sisekaitseakadeemia (SKA või Akadeemia) töötab koostöös Leedu Mykolas Romeris Ülikooli ja Horvaatia Politseiakadeemiaga välja rahvusvahelise, ingliskeelse ühise magistriõppe programmi sisejulgeoleku valdkondade ametnikele hübriidohtude tuvastamiseks ja nende vastu võitlemiseks. Õppekava koos õppematerjalidega valmib 2025.a sügiseks ja seda rahastatakse hetkel Erasmus+ vahenditest. Rahvusvahelise ühismagistriõppe rakendamiseks peavad kõik partnerid taotlema kas õpetamise õigust või akrediteerima programmi, milleks võib kuluda ca 1 aasta, sõltuvalt riikide vastavast seadusandlusest. Õppekavas on 4 omavahel seotud moodulit. SKA tagab 1 mooduli läbiviimiseks vajalike ruumide olemasolu Tallinnas ja Narvas. Rahvusvahelise magistriprogrammi loomisse ja hilisemasse rakendamisse panustavad 8 Akadeemia ametnikku/lektorit ning programmijuht. Täiendavalt on vajalik kaasata 20 erialaste teadmistega lektorit väljastpoolt, s.h. Eesti avalikust sektorist ning Läti ja Leedu ülikoolidest, kuna Akadeemial ja ka partneritel puudub täiemahuline hübriidohtude vastu võitlemise kompetents. Riia Stradinsi Ülikooli kaasamine on mõistlik arvestades 3 Balti riigi ühesugust geopoliitilist olukorda, võrreldavat õigusruumi ja ohtude taset.

Tuum: Hübriidohtudest lähtuvate rünnakute kasutamine meie ja NATO vastu on pigem tõusuteel. Kuna konventsionaalses konfliktis ei lähe Venemaa Föderatsioonil väga hästi, siis on ümberorienteerumine suuremas hübriidrünnakutele vaid aja küsimus. NATO ja EL liikmesriikides ei ole arusaam hübriidohtudest ühetaoline ning kindlasti on seda teadmist rohkem piiririikidel, kelle vastu sarnaseid meetodeid on aastakümneid kasutatud. Magistriprogramm aitab teadmist strateegilisel tasemel arendada ja uurida.

Hübriidohtude vastu võitlemise rahvusvaheline magistriprogramm vastab kaasaja muutunud julgeolekuolukorra nõudmistele. Programmi loomise mõte sai alguse SJI hübriidohtude raporti koostamisest ning *European External Action Service* hübriidohtude ja kübervaldkonna koolitusvajaduse analüüsist, millest nähtus, et vajadus hübriidohtusid käsitlevate teadmiste järele on laialdane. Nimetatud koolitusvajaduse analüüsi käigus kaardistati kõrgkoolid Eestis ja EL-s eesmärgiga mõista, kas kusagil on olemas hübriidohtudele suunatud õppekava. Analüüsi tulemusel selgus, et üksikuid hübriidohtude ja kübervaldkonnaga seotud teemasid õpetatakse, kuid EL-s puudub spetsialiseeritud õppekava ja ka kõrgkool, kes hübriidohtude vastu võitlemist süstemaatiliselt õpetaks. Läti, Leedu ja Horvaatia kõrgkoolid ning Sisekaitseakadeemia on täiendavalt analüüsinud hübriidohtude vastu võitlemiseks loodud magistriprogrammi vajadust ning alustanud õppekava loomist. Õppekava valmib 2025.a, osalevad riigid taotleavad õpetamise õiguse 2025.a ja 2026.a on võimalik programmi rakendamisega alustada. Esimese lennu, hinnanguliselt 25-30 tudengit, lõpetamine toimuks 2027.a. Programmi rakendamiseks on kavas esitada Erasmus Munduse meetme rahastustaotlus, kokku 282 500.- EUR ühe lennu kohta. See summa kataks tudengite mobiilsuse, projekti halduskulud ja õppejõudude/ lektorite töötasud. Juhul, kui Erasmus Mundus ei rahasta programmi, mis on tõenäoline selle tõttu, et taotlusi võib olla rohkem kui selleks eraldatud rahalisi vahendeid, on programmi käivitamise ainus võimalus riigieelarvest rahastuse taotlemine. Kuna Sisekaitseakadeemia on projekti juhtivpartner, peame programmi kvaliteedi ja mõju tagamise huvides kasutama igakülgeid meetmeid selleks, et rahvusvahelist hübriidohtude vastu võitlemise ühist magistriõpet rakendada. Programmi rahastus riigieelarvest on kriitilise tähtsusega.

Mõju: Õppekava rakendamise tulemusena saavad aastatel 2027-2029 rahvusvahelise hübriidohtude vastu võitlemise magistridiplomi kokku 75-90 üliõpilast Eestist ja teistest EL LR-dest. Kaasatakse ca 40 akadeemilise ja/või valdkondliku teadmiseiga õppejõudu/lektorit ja teadurit.

Hübriidohud oma olemuselt on pidevas muutumises, vastava väljaõppe saanud ametnikke ega ka õppejõude pole piisavalt. Hübriidohud oma olemuselt eeldavad kompleksseid vastumeetmeid, mistõttu pole õpet mõistlik ainult ühe riigi tasandil läbi viia. Hübriidmagistriõppe programmi rakendamise mõju on mitmetasandiline. Haridussüsteemi tasandil edendab see akadeemilist koostööd Euroopa kõrgkoolide vahel toetades ühist õpetamist ja kvalifikatsiooni, sh mikrokraadide andmist; parandab õpetamise kvaliteeti ja edendab akadeemilist tippaset; suurendab Eesti kõrghariduse rahvusvahelist mõõdet; parandab juurdepääsu kvaliteetsele ja innovatsioonipõhisele haridusele; toetab õppijate riikide vahel liikumist; reageerib sisejulgeoleku valdkonna vajadustele kompetentsete töötajate järele ja aitab kaasa uuendusliku hariduspoliitika väljatöötamisele.

Mõju Sise-, Välis- ja ka Kaitseministeeriumi, SKA ning EL ametite tasandil avaldub ametnike võimaluses omandada kaasaja nõuetele vastavaid teadmisi, sh CSDP missioonidele lähetatavad ning FRONTEXi ja CEPOLi ametnikud, kuna viimati mainitud organisatsioonid ei paku enam võimalust magistrihariduse omandamiseks; luua kontakte eelõige Balti riikide ametnike aga ka teiste EL LR-de ja 3-ndate riikide ametnikega, tõsta olemasolevate teadmiste kvaliteeti, vahetada kogemusi ning rakendada neid vajadusel rahvusvahelises koostöös.

Programm soodustab SKA ja partnerülikoolide teadurite koostööd, kuna hübriidohtude teemale on pühendunud 3 teadurit igast partnerasutusest luues seega aluse edasistele teadusuuringutele antud valdkonnas pakkudes rohkem võimalusi struktureeritud ja jätkusuutlikuks akadeemiliseks tegevuseks ja järelkasvu loomiseks. Hübriidohtude vastu võitlemise magistriprogramm panustab kõrgkoolide rahvusvahelistumise poliitikasse, arendades nende kaudu rahvusvahelist teadlikkust. Koostöö laieneb kõrgkoolide, avaliku- ja erasektori vahel. Projekti rakendamisest informeeritakse EL ja Balti riikide laiemat avalikkust, sh poliitilist tasandit. Lisataotluse rahuldumata jätmisel ei saa Eesti ja EL ametnikud omandada teadmisi hübriidohtude ja nende tuvastamise ning vastu võitlemise teemadel.

Kuna SKA on programmi ja konsortsiumi juht, on meil võimalus saada vähemalt 5 kohta Eesti õppuritele.

	Art	2023 täitmine	2024 eelarve	2025	2026	2027	2028	2029-2034
Vajalik eelarve	50					82 500	82 500	82 500
Vajalik eelarve	55					200 000	200 000	200 000
Vajalik eelarve	15							
Vajalik eelarve KOKKU					0	282 500	282 500	282 500
Olemasolev eelarve	50							
Olemasolev eelarve	55							
Olemasolev eelarve	15							
Olemasolev eelarve KOKKU								
LISAVAJADUS võrreldes olemasolevaga	50					82 500	82 500	82 500
LISAVAJADUS võrreldes olemasolevaga	55					200 000	200 000	200 000
LISAVAJADUS võrreldes olemasolevaga	15							
LISAVAJADUS KOKKU	X					282 500	282 500	282 500

Arvestus: Eelarvevajadus on 282 500.- EUR ühe lennu kohta, mis kataks 25-30 õppuri õpingud 12 kuu jooksul. Kokku on mõistlik koolitada vähemalt 3 lendu e 75-90 üliõpilast. Kokku eelarvevajadus 847 500.-EUR. Eelarve koostamisel on arvesse võetud, et üliõpilastelt ei tohi nõuda taotlemistasu, õppemaksu ega muude selliste kohustuslike kulude katmist, mis on seotud üliõpilase osalusega kursusel.

Projekti eeldusteks on nii õppurite kui õpetajate mobiilsus. Kavas on 2 kontaktmoodulit, 1 Leedus ja 1 Eestis.

Kuna lennupiletite ja majutuse hinnad pole prognoositavad, arvestame 1 inimese mobiilsuseks **1000.- EUR**, mis katab reisi-, majutus-, toitlustuskulud ja muud kulud (riigisisene transport) **ühe mooduli** jooksul. Vajadus on kaasata igasse moodulisse 20 välist lektorit, iseseisva töö juhendajat ja kursuse administreerimisega seotud ametnikku ning tagada 30 õppuri mobiilsus arvestusega, et kogu EL LR-de õppuritel on ligipääs Leedus ja Eestis toimuvatele moodulitele.

Kalkulatsioon:

Rahvusvahelise hübriidohtude vastu võitlemise magistrikursuse avaaktus SKA-s	50 inimese mobiilsus	50 000.- EUR
1. moodul	50 inimese mobiilsus 10 õppejõu lektori/juhendamise tasud	50 000.- EUR 5 kontaktõppe päeva x 250.-EUR päev x 10 õppejõudu=12 500.-EUR
1. Moodul kokku		62 500.- EUR
2.ja 3.moodul	Online, 20 õppejõu lektori/juhendamise tasud	Kokku 10 õppepäeva x 250.-EUR päev x 20 õppejõudu= 50 000.-EUR
2. ja 3.moodul kokku		50 000.- EUR
4.moodul	50 inimese mobiilsus	50 000.- EUR 8 kontaktõppe päeva x 250.-EUR päev x 10 õppejõudu =20 000.-EUR
4.moodul kokku		70 000.- EUR
Rahvusvahelise hübriidohtude vastu võitlemise magistrikursuse lõpuaktus SKA-s	50 inimese mobiilsus	50 000.- EUR
Õppeaasta kokku		282 500.- EUR
3 lendu kokku		847 500.- EUR

Taust/faktid: Lisaeelarve taotlus on garantiiks juhiks, kui Erasmus Mundus meetmest projekti ei rahastata. SKA-l on varasem rahvusvahelise ühismagistriõppe kogemus nii FRONTExi kui CEPOLi magistriõppes. Käesoleval ajal ei paku kumbki EL agentuur magistriõpet vaatamata sellele, et õppekavad on akrediteeritud ja LR-d soovivad programmi jätkamist. FRONTExi prioriteet on Alalise Korpuse koolitamine eesmärgiga jõuda aastaks 2027 10 tuhande töötajani vastavalt EL poliitilistele suunistele. CEPOL otsib võimalusi magistriõppe vastavusse viimiseks SQF-ga, mis iseenesest tähendab programmi rakendamise edasi lükkamist määramata ajaks. SKA-l on olemas võimalus ja võimekus saada Baltimaade hübriidohtude vastu võitlemist juhtivaks ja koordineerivaks magistriõppe õppeasutuseks. Esiteks on meil unikaalne kogemus EL taseme koolitusvajaduste analüüsi koostamisel ja temaatiliste koolituste korraldamisel, kuhu registreerus 2022.a ca 140 osalejat. Koolitustele kaasasime lektoreid nii Eesti poliitiliselt tasandilt, avalikust sektorist kui ka USA-st ja Kanadast. SKA juhib rahvusvahelise ühismagistriõppe programmi väljatöötamist, vastavate teadusuuringute teostamist Horvaatias, Leedus ja Eestis ning õppematerjalide kirjutamist. Õppekava ja õppematerjalid avaldatakse 2025.a. Hübriidohtude vastu võitlemise magistriõppe programmi väljatöötamise üheks osaks on mikrokraadide loomine, millega pakutakse veelgi laialdasemaid võimalusi teadmiste omandamiseks lühema aja jooksul.

Lisavajaduse riskasutuse võimalus: Hübriidohtude vastu võitlemise rahvusvahelise magistriõppekava rakendamine suurendaks Eesti kuvandit nii EL tasandil kui väljaspool. Ministeriumitel, sisejulgeoleku asutustel ja ka erasektoril avaneks võimalus parandada oma teadmisi ja jagada neid igapäevatoos Eestis ja väljaspool.

Varasemate aastate rahastus(ed), sh asutusesisesed muudatused: EEAS tellitud hübriidohtude ja kübervaldkonna koolitusvajaduse analüüs koostati SKA töötajate poolt. SKA vahenditest toimusid 2021 ja 2022 hübriidohtude vastu võitlemist käsitlevad koolitused, mis omakorda andsid omakorda indikatsiooni vastava magistriõppe taseme programmi välja töötamiseks.

Hübriidohtude vastu võitlemise magistriprogrammi kavandi koostas SKA ja leidis konsortsiumi partnerid õppekava välja töötamiseks.

Projekti kaasnev tegevuskulude sääst: Tegemist on täiendava eelarve vajadusega, mis perspektiivis tähendab teadmisi- ja teaduspõhist lähenemist hübriidohtude vastu võitlemisele ning seeläbi targemaid poliitikavalikuid, s.h. EL tasandil. Samuti loob SKA kui rahvusvahelise magistriõppe juhtivpartneri kuvand täiendavate EL vahendite kaasamise võimalusi, mis vähendavad kulutusi riigieelarvest.

Minimaalne aeg kuudes rahastamisotsusest tarneni: Esimeste tudengite värbamine algaks hiljemalt jaanuaris 2026.

Alus/seosed strateegiliste dokumentidega: Siseturvalisuse arengukava 2020-2030 (STAK) üks alameesmärkidest on:

1. Tark ja innovaatiline siseturvalisus, st siseturvalisuse asutused on atraktiivsed tööandjad ja inimesed teevad tähendusrikast tööd. Siseturvalisuse valdkonnas tegutsevad asjatundlikud, võimekad ja pühendunud inimesed. Siseturvalisuse tagamisel ollakse uuendusmeelsed, kasutatakse tarku ja innovaatilisi lahendusi.
2. STAK p 4.5.2 tegevussuundadena on sõnastatud:
  - Inimeste hoidmine ja arendamine;
  - Innovatsiooni ja tõenduspõhise poliitikakujundamise edendamine, sh:
    - luua Siseministeriumi valitsemisalas paremad eeldused optimaalsete ja mõjusate innovaatiliste lahenduste väljatöötamiseks. Selleks:

- ⇒ luua võimalused perspektiivikate ideede väljaarendamiseks, nende katsetamiseks ja rakendamiseks;
  - ⇒ aidata kaasa siseturvalisuse teenuste pakkumise tööprotsesside tõhustamisele;
  - ⇒ soodustada käitumissühholoogia teadmiste kasutamist inimeste hoiakute ja käitumise kujundamisel;
  - ⇒ luua valitsemisala innovaatorite võrgustik.
- arendada siseturvalisuse valdkonna teadusvõimekust ning toetada teadus- ja tõenduspõhist poliitikakujundamist. Selleks:
    - ⇒ arendada Sisekaitseakadeemiasse valitsemisala keskne siseturvalisuse teadusarendustegevuse kompetentsikeskus;
    - ⇒ tagada strateegiliste uurimissuundade arendamine läbi Sisekaitseakadeemia juures tegutsevate teaduritest, valitsemisala ekspertidest ja välisekspertidest mehitatud uurimisrühmade;
    - ⇒ arendada valitsemisalas läbi viidud teadus-, arendus- ja innovatsiooniprojektide laiemat kättesaadavust ja kasutamise võimalusi (nt. digiriul).

Kontaktisikud:

SIM	<i>Nimi</i>	<i>Tel.; e-mail</i>
<i>Sisekaitseakadeemia</i>	<i>Erkki Koort</i>	erkki.koort@sisekaitse.ee